SETTING UP ADOLESCENTS' CLUBS

IN GRAM PANCHAYATS

OF KARNATAKA

The Concerned For Working Children

www.concernedforworkingchildren.org

Nobel Peace Prize Nominations - 2012,2013,2014

INDEX

Section	Page No.
Setting up adolescents' clubs in Gram Panchayats of Karnataka – Principles and Approach Part I	3
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಭಾಗ II	11

INTRODUCTION

- **Defining adolescence**

Adolescence is a unique rapid curve of development characterised by rapid brain development and physical growth, enhanced cognitive ability, the onset of puberty and sexual awareness and newly emerging abilities, strengths and skills.

In order to ensure the optimum development of every child throughout childhood, it is necessary to recognise the impact that each period of life has on subsequent stages. Adolescence is a valuable period of development childhood in its own right but is also a critical period of transition and opportunity for improving life chances. Positive early childhood interventions and experiences facilitate optimal development as young children become adolescents.

Physiologically and psychologically, adolescents are at a developmental stage in transition from childhood to puberty and adulthood. It is a critical period of identity formation where the social, material and related inputs they receive can have a significant impact on their present and future lives and can greatly shape them, both psychologically and socially.

Adolescence is not easily defined. Puberty occurs at different ages for boys and girls, and different brain functions mature at different times. Also, individual children reach maturity at different ages. India has the largest adolescent population in the world, 253 million, and every fifth person in the country is between the ages of 10 to 19 years. [1] According to the 2021 census, there are 5, 827,277 Young people in the age group of 15-19 years in Karnataka[2].

The process of transitioning from childhood to adulthood is influenced by context and environment, as reflected in the wide variation in cultural expectations. This is also reflected in national and international legislations, which employ a variety of age ranges to define adolescence – there by providing different thresholds for entry of adolescents into adult activities.

<u>There are three primary developmental stages of adolescence:</u>

- Early adolescence (10 to 13 years): Puberty begins in this stage.
- Middle adolescence (14 to 17 years): Puberty related changes for both males and females continue.
- Late adolescence/young adulthood goes up to (18 to 21 years and beyond)

The present circular focusses on the period of childhood from 10 years until the 18th birthday.

---

[1] https://www.unicef.org/india/what-we-do/adolescent-development-participation
[2] https://statisticstimes.com/demographics/india/karnataka-population.php

- **Why is it such a critical period in developmental milestone?**

"Adolescence is a defining time in the development of a child that is characterised by rapid physical growth and neurological sculpting, the onset of puberty and sexual maturity. It is a critical period for individual identity development when young people are figuring out who they want to be in the world; an opportunity for growth, exploration and creativity.

Positive social relationships and environments enhance their feelings of inclusion and belonging and lead to positive outcomes. Negative experiences, on the other hand, that increase fear, self-doubt or social isolation, can get amplified during this vulnerable period of development, leading to a cascade of negative and even pathological outcomes as young people grow into adulthood.

When adolescents, including the most disadvantaged, are supported by caring families and adults, as well as policies and services attentive to their needs, they can develop to their full potential."[3]

In adolescence, the neuroendocrine system and behaviour of the adolescent interact with the environment in sculpting the brain. Increased brain plasticity during adolescence makes the brain particularly sensitive to both positive and negative environmental influences. Scientists now understand adolescence as a 'sensitive period'. External factors – such as the immediate household environment, friends, the community and political contexts – can have a profound impact on how the adolescent processes and responds to life.

The adolescent brain becomes hyper-sensitive to anticipated rewards from having fun and/or taking risks. This can lead to adolescents struggling to balance impulsiveness with thoughtful decision making in certain situations. While risk-taking and pleasure-seeking are often associated with negative activities and outcomes for adolescents – such as sexually transmitted infections, traffic accidents, participation in violent groups or gangs, and substance abuse – it is this tendency to take risks that can also lead to innovation and out-of the-box thinking, civic participation, leadership and academic achievement. Hence, there is a need to provide adolescents with sustained and safe opportunities for positive risk-taking as well as to model and mentor them through decision-making pathways.

On the one hand, this brain plasticity translates into significant opportunities including heightened capacities for rapid learning and skills acquisition, particularly social, emotional and motivational learning. On the other hand, this plasticity also creates vulnerabilities: underlying structural determinants and population level stressors (such as poverty, famine and war) as well as individual experiences (such as violence,

[3] UNICEF Programme Guidance on Second Decade, https://www.unicef.org/media/57336/file

bullying or social isolation) that can be associated with negative, even pathological, neurological outcomes. Reducing the prevalence of these structural factors, and promoting positive social relationships and environments, may improve cognitive outcomes throughout the life course.

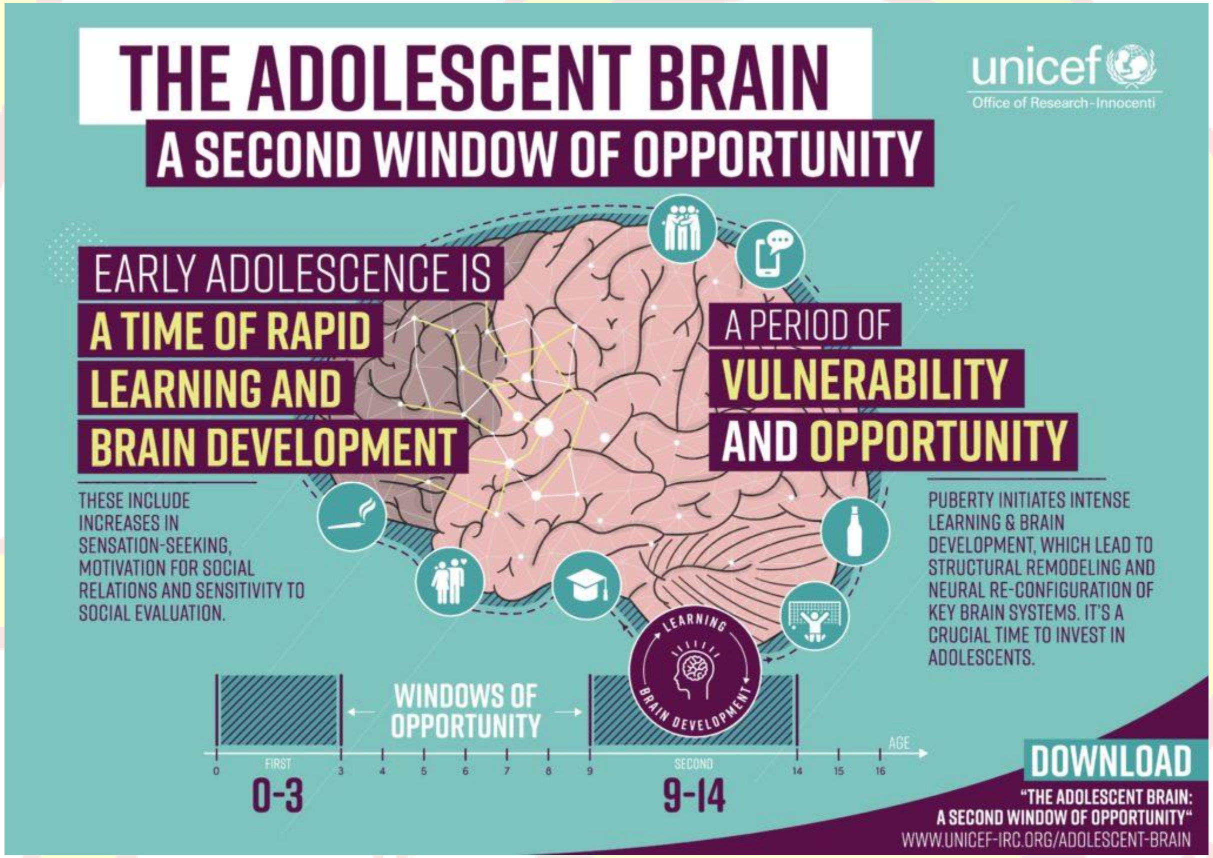

UNICEF Programme Guidance on Second Decade, https://www.unicef.org/media/57336/file

- **Why engagement with adolescents has most often been a 'control', 'curtail', 'punish', 'preach' mode - rather a listen, engage, nurture, empower mode?**

When early studies about adolescents were founded[4] adolescence was considered a period of universal and inevitable, biologically based “storm and stress.” For almost all of the 20th century most research about adolescence was based on this deficit conception of young people. According to such studies, adolescence was a period of crisis and disturbance[5]. These ideas resulted in the view that adolescents were "broken" or in danger of becoming "broken."

Some of the adolescent problems flagged included: Alcohol use and abuse; Unsafe sex and teenage pregnancy; School failure and drop out; crime and delinquency; and depression and self-harming behaviours.

- **Why it is critical for this mind-set to change - and soon**

As early as the 1960s, research began to show that the deficit model was not in fact true:

- There are problems that occur during adolescence. BUT there are problems that occur in infancy, childhood, and adulthood as well.
- Most young people do NOT have a stormy adolescent period.
- Although adolescents spend increasingly more time with peers than with parents, most adolescents still value their relationships with parents enormously.
- Most adolescents have core values (e.g., about the importance of education in one’s life, about social justice, and about spirituality) that are consistent with those of their parents.
- Most adolescents select friends who share these core values

Positive youth development (PYD) emerged in the 1990s as a response to the deficit model of adolescent development that had been predominant throughout the 20th century. Whereas deficit model viewed youth as “problems to be managed,” the strengths-based PYD perspective instead views adolescents as “resources to be developed.”

[4] G. Stanley Hall (1904), of Clark University, founded the study of adolescence.
[5] Hall, Anna Freud, and Erik Erikson

Key Principles of the PYD Perspective[6]:

- All youth have strengths. All contexts have strengths as well. These strengths are resources that may be used to promote positive youth development. These are called 'Developmental Assets'
- These assets are found in families, schools, faith institutions, youth serving organisations, and the community
- If the strengths of youth are combined with ecological developmental assets, then positive, healthy development may occur

Reaching adolescence can mean exposure to a range of risks, reinforced or exacerbated by the digital environment, including substance use and addiction, violence and abuse, sexual or economic exploitation, trafficking, migration, radicalization or recruitment into gangs or militias.

Although adolescence is generally characterised by relatively low mortality compared to other age groups, the risk of death and disease during the adolescent years is real, including from preventable causes such as childbirth, unsafe abortions, road traffic accidents, sexually transmitted infections, including HIV, interpersonal injuries, mental ill health and suicide, all of which are associated with certain behaviours and require cross-sectoral collaboration.

The costs of inaction and failure are high: the foundations laid down during adolescence in terms of emotional security, health, sexuality, education, skills, resilience and understanding of rights have profound implications, not only for their individual optimum development, but also for present and future social and economic development.

- **How to view adolescents from a 'rights' framework? important legal commitments**

Adolescents experience greater expectations surrounding their role in society and more significant peer relationships as they transition from a situation of dependency to one of greater autonomy.

Any investment in young people risks being wasted if their rights throughout adolescence do not also receive adequate attention. Furthermore, positive and supportive opportunities during adolescence can be used to offset some of the consequences caused by harm suffered during early childhood, and build resilience to mitigate future damage.

The potential of adolescents is widely compromised because States parties do not recognize or invest in the measures needed for them to enjoy their rights. Data disaggregated by age, sex and disability are not available in most countries to inform policy, identify gaps and support the allocation of appropriate resources for adolescents.

Generic policies designed for children or young people often fail to address adolescents in all their diversity and are inadequate to guarantee the realisation of their rights.

[6] As informed by Relational Developmental Systems Theory (RDST, Lerner et al, 2005, Lerner, et al. 2013)

The Convention on the Rights of the Child (CRC) defines a child as every human being below the age of 18 years, including adolescents. Its General Comment on the Implementation of the Rights of the Child during Adolescence (GC No. 20) provides guidance to States on their commitments to adolescents.

The UN Committee on the Rights of the Child strongly argues for governments to focus on adolescents to promote the realization of their rights, strengthen their potential contribution to positive and progressive social transformation and overcome the challenges they face in the transition from childhood to adulthood in an increasingly globalized and complex world.

- **Adolescents and mental health**

In the course of our work during and post the Covid-19 pandemic, the challenges to the mental health and wellbeing of children and adolescents have become starkly apparent. The consequences of the pandemic have been felt across the board, with certain population groups being more disproportionately impacted than others. Loss of employment and financial insecurity leading to poverty, social isolation, disruption of education, limited access to healthcare and food insecurity are some of the several social determinants which have placed children and adolescents, their families, and communities at an increased risk of vulnerability.[7]

As stated in the UNICEF's report: The impact of COVID-19 on children's mental health[8] '*grief, fear, uncertainty, social isolation, increased screen time, and parental fatigue have negatively affected the mental health of children. Friendships and family support are strong stabilising forces for children, but the COVID-19 pandemic has also disrupted them. It is not unusual for children to experience negative emotions such as fear, disappointment, sadness, anxiety, anger, loss etc. But it is the prolonged, restrictive, and widespread nature of the COVID-19 pandemic that has exacerbated the situation'.*

The Lancet's Citizens Commission report, published in 2022 states: '*Many families and children have suffered extended periods of separation from loved ones as well as deaths of parents/siblings due to the pandemic. Especially during times when parents contracting covid-19 has led to isolation from their children for long periods of time. Grave psychological impact in terms of uncertainty of parent's health condition, lack of information and understanding and loss of physical interaction is noted.'*[9]

---

[7] https://covid-19-constitution.in/analyses/analysis-of-the-governments-response-to-mental-health-concerns-due-to-the-covid-19-pandemic-in-context-of-the-right-to-health

[8] https://www.unicef.org/india/impact-covid-19-childrens-mental-health

[9] Public Health, Kritika Amin, Kanishka Sharma, therapist of Plexus Neuro and Stem Cell Research Centre. Parth Sharma, research fellow, Lancet Citizen's Commission on Reimagining India's Health System, 2022

Among the communities we work with, it was evident that children and adolescents who have previously experienced psycho-social distress owing to marginalisation, violence, discrimination and limited access to a variety of resources were disproportionately affected as a result of the pandemic and its subsequent impact.

Pandemic has had a direct and indirect impact on the overall mental health and wellbeing of children across the globe – India is no different. These impacts include increased levels of anxiety, stress, feelings of helplessness, self-harm, suicide, and substance use.[10] Due to disruption in education and social isolation owing to lockdowns, studies have also shown a correlation between increased internet and social media use and addiction among children and adolescents following the onset of the pandemic.[11]

As per the findings of a scoping review of mental health services for adolescents in the country: *'India has a National Mental Health Program, which functions at the district level (District Mental Health Program) and is also working towards delivering mental health as a part of integrated primary care within the public healthcare system. The government of India has also started the National Adolescent Health Program (Rashtriya Kishor Swasthya Karyakram), which has mental health as the priority area. Still, there is a huge gap in addressing the mental health needs of adolescents, and unfortunately, the situation has worsened since the COVID-19 pandemic. Thus, it makes a crucial case to take mental health at the forefront of the issues that need to be addressed.'*[12]

There is an urgent need to prioritise mental health and wellbeing needs of children and adolescents in all areana of governance. To understand ways to effectively respond to the mental health needs of children and adolescent, we will need to focus on reducing the existing care gap, by developing pathways for care and identifying ways to strengthen the existing public mental health system to respond to the needs of children and adolescents, as well as for promoting mental health and wellbeing among this population group. Additionally, we will have to identify the nature, role and influence of social determinants such as poverty, discrimination, violence, financial insecurity, limited opportunities for education, to name a few.

[10] Meherali S, Punjani N, Louie-Poon S, Abdul Rahim K, Das JK, Salam RA, Lassi ZS. Mental Health of Children and Adolescents Amidst COVID-19 and Past Pandemics: A Rapid Systematic Review. Int J Environ Res Public Health. 2021 Mar 26;18(7):3432. doi: 10.3390/ijerph18073432. PMID: 33810225; PMCID: PMC8038056.

[11] Paulus FW, Joas J, Gerstner I, Kühn A, Wenning M, Gehrke T, Burckhart H, Richter U, Nonnenmacher A, Zemlin M, Lücke T, Brinkmann F, Rothoeft T, Lehr T, Möhler E. Problematic Internet Use among Adolescents 18 Months after the Onset of the COVID-19 Pandemic. Children (Basel). 2022 Nov 10;9(11):1724. doi: 10.3390/children9111724. PMID: 36360452; PMCID: PMC9689314.

[12] Mental Health Interventions among Adolescents in India: A Scoping Review, by Devika Mehra, Theophilus Lakiang, Nishtha Kathuria, Manish Kumar, Sunil Mehra, Shantanu Sharma, 2022

- **Adolescent clubs: Participation Rights of Adolescents and their Right to Association:**

According to the UN Committee on the Rights of the Child, States should guarantee that adolescents' right to freedom of association and peaceful assembly in all its forms is fully respected, consistent with the restrictions delineated in article 15 (2) of the UNCRC, including through the provision of safe spaces for both girls and boys.

During COVID-19, adolescents and youth have been at the forefront of volunteering in mitigating the disease, supporting communities with the economic and social fallouts, and proactively engaging through social media. However, many spaces that exist for them to express their views and inform decision-making at community and institutional levels have closed-up even more, or disappeared altogether. This is in already constrained contexts where adolescent voices are suppressed due to age-based social norms and adult interests governing policy spaces.

As holders of rights adolescents have a right to participate in all matters that affect their lives. Meaningful and systematic participation of adolescents is to be supported across all sectors with adolescents being consulted on the policies and services relating to their lives and being provided with opportunities to lead the interventions they choose to take part in.

For participation to be meaningful, adolescents require access to safe spaces, the ability to explore their own identities, voice their views, opportunities to exert their influence, support their friends and a receptive audience.

Adolescents want and need to spend an increasing amount of time with their peers. It is a major building block in their development – and their clubs provide them an excellent opportunity as a foundation for successful relationships, employment and community participation, building, inter alia, emotional literacy, a sense of belonging, skills such as conflict resolution and strengthened trust and intimacy.

- **Equipping children as ambassadors of change**

Adolescents' evolving needs and developing capacities for autonomy and expression require that strategies are designed, and opportunities are provided for their full engagement in their communities, including in decisions at all levels and in all spheres that affect their lives.

As they move through their second decade, children begin to explore and forge their own individual and community identities on the basis of a complex interaction with their own family and cultural history, and experience the creation of an emergent sense of self, often expressed through language, arts and culture, both as individuals and through association with their peers. For many, that process takes place around and is significantly informed and influenced by their engagement with the digital environment. The process of construction and expression of identity is particularly complex for adolescents as they create a pathway between minority and mainstream cultures.

The protagonism of adolescents is not just a matter of participation and airing views but a deeper, more nuanced part of democracy. Young people have raised consistent voices on the need to be heard in decision-making processes. Greater attention is required for building relationships between service providers (educators, counsellors, police, protection and probation offices, etc.) and young people in a systematic way, especially in times of distress such as the current pandemic and other challenges that are likely to occur in the future as well.

Part I

GUIDING PRINCIPLES:

The Adolescent Clubs will be governed by these non-negotiable fundamental principles.

1. Principle of Best Interest of the Child: This principle mandates that the best interest of the child must be a primary consideration of all stakeholders while making any decision concerning the child. This principle in particular underpins the rights and duties of the State, as well as parents, guardians, educators and all other individuals legally responsible for child protection.
2. Principle of Equality, Universality and Non-discrimination: Under this principle all children shall be given equal opportunity and treatment. There shall be no discrimination against a child on any grounds including that of gender, religion, caste, class, geographic area, disability, sexuality or any other status. Based on this principle, the CRPP shall be equally applicable to all persons between the ages of zero to eighteen subject to any special provision made for the girl child or any other marginalised or particularly vulnerable section of children.
3. Principle of Right to Survival and Development: Combining all rights applicable to the right to survival and development, this CRPP is based on the principle that every child has the right to life, that takes into account living conditions, the quality of life and the right of every child to develop to his or her maximum potential and access opportunities they seek for all round empowerment.
4. Principle of Right to Participation: Children have the right to be heard, listened to and participate in all matters that affect them, at almost all levels of society and to bring about positive transformations as agents of change. Based on this principle the CRPP explicitly recognises the State's obligation to create an environment for others to be able to hear children's views (with due regard to the age and maturity of the child) and to create spaces for communication based on mutual respect between adults and children.
5. Principle of Dignity and Self-worth: All children shall be treated with respect for the child's sense of dignity and worth. The CRPP is geared towards ensuring that all verbal and non-verbal communication with children is child sensitive and respectful of the child's self-worth.
6. Principle of Confidentiality: Child protection includes the child's right to privacy and confidentiality except as prescribed by law, the right to privacy and confidentiality shall be maintained while addressing all forms of abuse and expression of identity. This principle mandates that the confidentiality of the identity of the child involved is strictly protected. Identity of a child includes his or her name, address, contact/telephone number, photograph, family details, school, neighbourhood, or any other details that may lead to disclosure of identity. The media as a stakeholder is particularly bound by this governing principle of confidentiality and right for the protection of the child.
7. Conformity with the child rights provisions of the Constitution and relevant Acts: These clubs will adhere to the Constitution of India, National Child Policy, UN Convention on the Rights of the Child, the Prohibition of Child Marriage (Karnataka Amendment) Act, 2016, Child and Adolescent Labour [Prohibition and Regulation] Act 1996 and Rights of Persons with Disabilities Act, 2016, to name a few examples.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರೂಪುರೇಷೆ:

ಈ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರು ತಮ್ಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು, ಒಂದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಜಾಗದ ವ್ಯವಸ್ತೆ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಕಲಿಕೆ ಹಾಗು ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ನಿರಾತಂಕ ಹಾಗು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳ ಕುರಿತು ಅವರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ವೇದಿಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಭವಿಷ್ಯದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು. ತಮ್ಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ವಕೀಲಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಹದಿಹರೆಯದವರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವೇದಿಕೆ ಇದಾಗಬೇಕು.

ಈ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಉಪವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ:

1. ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು
2. ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು
3. ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಗಳು ಹಾಗು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
4. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು
5. ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಮನ್ವಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೂಪು–ರೇಷೆಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

---

1. ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು

- ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಯುವಕರ ಗುಂಪುಗಳು ಹಾಗು ಇತರ ಮಕ್ಕಳ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತ್ ನಲ್ಲಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ
- ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪಟ್ಟಿ ಚೌಕಟ್ಟು ಹಾಗು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಹಾಗು ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಚರ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬೇಕಾದಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಒದಗಿಸಬೇಕು
- ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಜನರು ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬೇಕು: ಆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯರು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಯುವಕರ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರು, ಪಂಚಾಯತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹಾಗು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು ಹೊಂದಿದೆ
- ಈ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಂತ ಬದಿಗೊತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹಾಗು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಬದಿಗೊತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಹದಿಹರೆಯದವರು ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಜವಾಬ್ದಾರಿ
- ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ರಚಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು

THE CONCERNED FOR Working Children DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

- ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ನಂತರ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು
- ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಯೋಮಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುವ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತುಸುವುದು ಹಾಗು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ
- ಲಿಂಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದ ಲಿಂಗದ ಆಧಾರಿತ ಗುಂಪುಗಳ ಕುರಿತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹಾಗು ಅದರಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಹದಿಹರೆಯದವರು ಯಾವ ಯಾವ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಈ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿ ಬದಿಗೊತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ತೀವ್ರವಾದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಗಣತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಆಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇರಬಹುದಾದ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗು ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕ್ಲಬ್‌ನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು
- ಗುರುತಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ಹದಿಹರೆಯದವರ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗು ಇದನ್ನು 2 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಅದನ್ನು ನವೀಕರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

2. ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು:

- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿನಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು. 10 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ (ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು, ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳು, ಅಂಗವಿಕಲರು, ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳು, ಎಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಆದ್ಯತೆ, ಸಮತೆ)
- ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗದ ಹದಿಹರೆಯದವದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹಾಗು ಅವರು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಚರ್ಚೆಗಳು ಹಾಗು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹಾಗು ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:
    - ದುಡಿಯುವ ಹಾಗು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳು
    - ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಂಗಿಯರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು
    - ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದಿರುವ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗದಿರುವ ಹಾಗು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗದಿರುವ ಮಕ್ಕಳು
    - ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳು
    - ಮದುವೆಯ ವಯಸ್ಸು ಆಗದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು
    - ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಸುಭದ್ರತೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳು, ಕಾನೂನಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು
    - ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹದಿಹರೆಯದವರು
    - ಕೌಶಲ್ಯ ಕಲಿಯುವ ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದು ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವ ಮಕ್ಕಳು
    - ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರು
    - ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಹಾಗು ಆಪ್ತಸಮಾಲೋಚನೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳು
    - ಬೀದಿ ಹಾಗು ಮನೆಯಿಲ್ಲದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳು
    - ಪೋಷಕರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಮಕ್ಕಳು
    - ಕೆಟ್ಟ ಚಟಗಳು ಹಾಗು ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳು

THE CONCERNED FOR Working Children
DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN

  - ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು, ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳು
  - ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಹಾಗು ತುರ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳು
- ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅರಿತಿರುವುದು ಮಹಳ ಮುಖ್ಯ:
  - ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ
  - ಮಕ್ಕಳ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ
  - ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಅಥವ ಶೋಷಣೆಯ ಅಪಾಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವುದು
  - ಕಾನೂನು ಗುರುತಿಸಿರುವ ವಯೋಮಿತಿಯ ಕೆಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗು ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು
  - ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರು ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಇವೆಲ್ಲದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹಾಗು ವಾಸ್ತವಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅರಿತಿರುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ:
  - ರಾಜ್ಯದ ಒಳಗಿನ ವಲಸೆ ಹಾಗು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು
  - ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
  - ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳು
  - ಶಿಕ್ಷಣ (ಶಾಲೆ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದು) ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು
  - ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು
  - ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು
  - ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿದೆ
  - ಜಾತಿ ಹಾಗು ಧರ್ಮ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯ ಅಥವ ಬದಿಗೊತ್ತಲ್ಪಡುವಿಕೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ
- ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ನೈಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲು ಬದುಕುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾಗಬಹುದು:

- ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿರುವುದು ಅಥವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿದ್ದು ಸಮಯಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು
- ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಬರದಿರುವುದು ಅಥವಯಾರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯದೇ ಇರುವುದು
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಇದ್ದು ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವುದು
- ದುಡಿಮೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಬೇರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು
- ಒಂದೇ ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿ ದೂರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಲುಪಲಾಗದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದು
- ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವುದು

- ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು:

  - ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಶೌಚಾಲಯ, ಬೆಳಕು, ಗಾಳಿ, ವಿಶೇಷಚೇತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ರಾಂಪ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಗ್ರಾಮೀಣ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಸಮುದಾಯ ಭವನ
  - 10 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡ ಇರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನ / ಅವರು ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು
  - ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಕಟ್ಟಡದ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು
  - ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು 2 ವರ್ಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡನೆ ಮಾಡಿ 10 ರಿಂದ 13 ವರ್ಷದ ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಭೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು
  - ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ಬದಿಗೊತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ರಚಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಲಂಬಾಣಿಥಾಂಡ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ

THE CONCERNED FOR Working Children
FOUR DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

- ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು
- ನಗರ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕು (ಮಕ್ಕಳ ಬಿಡುವಿನ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಸೇರುವುದು)
- ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸಭೆಗೆ ಸಮಯ, ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು (ವಿದ್ಯುತ್, ಶೌಚಾಲಯ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇತ್ಯಾದಿ)
- ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮಕ್ಕಳು ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ, ಜಾತಿ ಭೇದ–ಭಾವ, ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸಮತೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು
- ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಕ್ಲಬ್‌ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಸಿಗಬೇಕು (ಪಂಚಾಯತ್ ಜಾರಿಪಡೆ, ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಜಾರಿಪಡೆ, ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ)
- ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಬವಾಬ್ದಾರಿಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಾಗು ಇಲಾಖೆಗಳು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಬೇಕು

3. ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಗಳು ಹಾಗು ಸಂಬಂಧಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:

ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಗಳು	ಸಂಬಂಧಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
ಹದಿಹರೆಯದ ಗಂಡು ಹಾಗು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	• ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹದಿಹರೆಯದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಯಸ್ಸಿನ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಹಾರ್ಮೋನ್ ಗಳಿಂದಾಗುವ ಮಾನಸಿಕ ಗೊಂದಲಗಳು, ಮೊಡವೆಗಳು, ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸ್ವಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಿ ಈ ಮಹತ್ವದ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಕು • ಹದಿಹರೆಯದವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ವಿವಿಧ ಸಂಬಂಧ ವಲಯಗಳಾದ ಕುಟುಂಬ, ಸ್ನೇಹ ವಲಯ ಮತ್ತು ಅವರು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಸಮುದಾಯದ ವಿವಿಧ ಜನರೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಂಬಂಧಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಬಂಧಗಳು ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು • ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಅವರೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆಗಳು, ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹೇಗೆ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು • ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವು ಬಹು ಮುಖ್ಯ. ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೂ ಕೂಡ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ನೀಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವರ ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆಟಗಳು, ವ್ಯಾಯಾಮ, ಯೋಗ, ಸೆಲ್ಫ್‌ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಠಿಕಾಂಶದ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಬೇಕು • ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೂರಕವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ತಜ್ಞರು ನೀಡಬೇಕು

	• ಈ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಅಪೌಷ್ಠಿಕತೆ, ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾದ ಅನುಸರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು • ಆರೋಗ್ಯ ನಂದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸನೆ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೂರಕಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಮತ್ತು ಮನೋಚೈತನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು • ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಮನೆಮದ್ದು, ವಿವಿಧ ಋತುಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಹಾಗೂ ಇತರ ಖಾಯಿಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳು, ಲಸಿಕೆಗಳು, ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಹವ್ಯಾಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಆರೋಗ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ತಜ್ಞರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು • ಪೌಷ್ಠಿಕ ಆಹಾರಗಳ ಸೇವನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು. ಶಾಲೆ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಹಾಗೂ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೀಡುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪಡೆಯುಯುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು • ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸಿಗುವ ಪೌಷ್ಠಿಕಾಂಶದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಅಂಕವಿಕಲರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥರಿಗೆ ನೀಡುವ ಔಷಧಗಳು, ಕಿಶೋರಿಯರಿಗೆ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ (ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ) ನೀಡುವ ಪೌಷ್ಠಿಕ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳ ವಿತರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಂತಹ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ, ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿತರಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಉಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವಿವರಿಸಬೇಕು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

	• ಈ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ದೈಹಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ವ್ಯಾಯಾಮ, ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳು, ಆಟಗಳು, ಸ್ವಯಂರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದ ದೈಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಿತರ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುವುದು. ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅಂತಹ ಕಸರತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಥವಾದೈಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು • ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮದ್ಯಪಾನ, ಧೂಮಪಾನ, ಗುಟ್ಕಾ, ತಂಬಾಕು, ಅಫೀಮು ಮುಂತಾದ ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ ಸೇವನೆಗೆ ಹದಿಹರೆಯದವರು ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಇವುಗಳ ಬಳಕೆಯ ನಿಷೇಧವಿದ್ದರೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಿಂದಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಹಾಗೂ ಅದರ ಕುರಿತಾದ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಈಗಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಅದರಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪರಿಣಿತರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು • ಮೊಬೈಲ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಬಳಕೆಯ – ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಣಿತರಿಂದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು • ಪದಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಅದರ ಅನುಸಾರ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಚಟುವಟಿಕೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಶು ಅಭಿನಯ, ಆಶುಭಾಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ರಸಪ್ರಶ್ನೆ, ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವುದು, ನಾಟಕ, ಕಿರು ಪ್ರಹಸನದ ಮೂಲಕ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಷಯ ಮಂಡನೆ, ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ, ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಸಹಿತ ಮಾಹಿತಿ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು
ಹದಿಹರೆಯದ ಗಂಡು ಹಾಗು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ	• ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಭದ್ರತೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿರಬೇಕು • ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶ ಅಥವಾ ವಲಯವು ಕೇವಲ ಸೂಕ್ತವಾದ ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು, ಆಸನಗಳು, ನೀರು, ಶೌಚಾಲಯ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ, ಸ್ಥಳೀಯರಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು

THE CONCERNED FOR Working Children FOUR DECADES IN PARTNERSHIP

	ಅಥವಾ ಇತರ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಸ್ಥಳ, ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ, ಅಂಗವಿಕಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಭೌತಿಕ ವಾತಾವರಣವಿರಬೇಕು • ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಮಕ್ಕಳು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಪೂರಕವಾದ ವಾತಾವರಣ ಅಂದರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ, ಅವರೇ ಮುಂದಾಳತ್ವವಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ, ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆ–ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಮುಕ್ತ, ನಿರ್ಭೀತ ವಾತಾವರಣವಿರಬೇಕು • ಹದಿಹರೆಯದವರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾತುಗಳಿಗೂ ಕಿವಿಯಾಗುವಂತ ಅಂದರೆ ಅವರು ಇಷ್ಟಪಡುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ, ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಯಾವುದೇ ಹಿಂಸೆಗಳು, ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬುವ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯಕಾರರ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖ • ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಕುರಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರತೆ ಉಂಟು ಮಾಡುವಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆ ಆಗಬೇಕು • ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು/ಅವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ (ಉದಾ: ಮಕ್ಕಳ ಮಿತ್ರ), ಅವರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಕ್ಕಳ ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇರಬೇಕು • ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ತುರ್ತು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, ತುರ್ತು ಸಹಾಯವಾಣಿಗಳಾದ ಪೊಲೀಸ್, ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಾಯವಾಣಿ, ವಾರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರು, ಪಂಚಾಯತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಹದಿಹರೆಯದವರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಮುಂತಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಇರಬೇಕು • ಹದಿಹರೆಯದವರು ಎತ್ತುವ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿರಬೇಕು. ಸಮತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಭರವಸೆ ಈ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಮೂಡುವಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು • ಹದಿಹರೆಯದವರ ತುರ್ತು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಜಾರಿಪಡೆ ಅಥವಾ ತುರ್ತು ಸ್ಪಂದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇರಬೇಕು.

	• ಸಂಘಟನೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ, ಕ್ಲಬ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಕಲಿಯುವ, ನಲಿಯುವ ಹಾಗೂ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಬೇಕು • ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಜೊತೆಗೆ ಸಮುದಾಯ ಭವನ, ಪಂಚಾಯತ್ ಸಭಾಭವನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಬಳಸಬೇಕು
ಹದಿಹರೆಯದ ಗಂಡು ಹಾಗು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಕೆ, ಪೌರತ್ವ, ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಘು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಶಕ್ತತೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು	• ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗವೂ ಅನನ್ಯವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತು ವ್ಯಕ್ತಿ ಗೌರವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆಸಕ್ತಿ ಅಗತ್ಯತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು • ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರೆಸುವಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಡತಡೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು. ಉದಾ: ತರಗತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾಠಗಳ ಕುರಿತಗೊಂದಲ ನಿವಾರಿಸಲು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಬಹುದು. ವಿವಿಧ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಕುರಿತು ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ, ಪರಿಣಿತರಿಂದ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಬೋಧನೆ ಇತ್ಯಾದಿ • ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಜೀವನಗಳ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಕಾನೂನುಗಳು ನೀತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಯೋಜನೆಗಳ ಕುರಿತುಅವರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಉದಾ: ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ, ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ತಡೆ, ಪೋಕ್ಸೋ ಕಾಯ್ದೆ ಇತ್ಯಾದಿ • ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ, ಮಕ್ಕಳ ದುಡಿಮೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಟ, ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಅಥವಾ ಇರುವ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗಗಳು, ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಬೆಂಬಲ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು

	• ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದವರಿಗೆ ವೃತ್ತಿತರಬೇತಿ, ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳ (ಕುಲಕಸುಬು) ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಕಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು • ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಯೋಜನೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದು. • ಕಥಾ ಓದು, ಪದ ಜೋಡಣೆ, ಫಜಲ್‌ಗಳ ಜೋಡಣೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ, ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು, ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರವಾಸ, ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು, ಸ್ಥಳದ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು, ನಡೆದಾಟದ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಲಯಗಳು, ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳು, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯೆನಿಸುವ ವಿಷಯಗಳ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್, ಕಿರು ಅಧ್ಯಯನ ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು • ಕ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಟಗಳು, ಸಮುದಾಯ, ಪಾಲಕರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು • ಮಕ್ಕಳು ಇಂದೇ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ಅವರಿಗಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಕಾನೂನುಗಳ ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು • ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹದಿಹರೆಯದವರಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವಂತೆ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು
ಹದಿಹರೆಯದ ಗಂಡು ಹಾಗು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ	• ಮಕ್ಕಳು ಇಂದೇ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಚಲಾಯಿಸಲು ಪೂರಕವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹಾಗೂ ವೇದಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು • ದೇಶದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮಹತ್ವ, ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನಭಾಗವಹಿಸವಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ–ಸಂವಾದಗಳು. ಚಟುವಟಿಕೆ: ಅಣಕು ಚುನಾವಣೆ, ಅಣಕು ಸಂಸತ್ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಸುವುದು, ಸದನದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವು. • ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು

	– ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಸಂಸತ್ತುಗಳ ರಚನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು – ಆಯಾ ಕ್ಲಬ್‌ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಬದ್ಧತೆಗಳ ಚರ್ಚೆ – ವಿವಿಧ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ – ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗಳು • ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳು, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಜೆತನವನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಪಾತ್ರ, ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಸರ್ಕಾರಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯ ವಿಧಾನ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಸಂವಾದಗಳು ನಡೆಸಬೇಕು • ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ– ಮಕ್ಕಳ ವಾರ್ಡ್ ಸಭಾ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗುವ ತೀರ್ಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯಕಾರಿಕೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್, ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಇತರ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸೌಕರ್ಯಕಾರಿಕೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು • ಇತರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಇತರ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು
• ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸ್ಪಷ್ಟನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪಟ್ಟಿಗಳು: ರಕ್ಷಣೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ	• ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತಾದ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಗಳ ದಿ ಕನ್ಸರ್ನ್ಡ ಫಾರ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಕಿರು ಚಿತ್ರಗಳು: https://www.youtube.com/channel/UCpjeqtL8IPxoLgeYwSjqnPA • ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಂತಗಳ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಸುವುದು. ಉದಾಹರಣೆ: ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತದ ಟೂಲ್ಸ್ • ಹದಿಹರೆಯದವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಿರು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ – Adolescence Part 1-3, Body Image, Gender, Puberty, Trafficking: https://www.youtube.com/playlist?list=PLBe5RZQxFM2qgCI5Ktaow_LgT2agvb50H

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

• ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವೆಬ್‌ಲಿಂಕ್‌ಗಳು • ದೇಶದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ	• ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಟೂಲ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕುರಿತಾದ ತಾರತಮ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು • ಮೊಬೈಲ್ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲ ಬಳಕೆ – ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಧಾರಿತ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು • ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ತಾಣಗಳಾಗಿ ಮಾಡುವ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ದಿ ಕನ್ಸರ್ನ್ಡ್ ಫಾರ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ/ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು –ಉದಾಹರಣೆ: ✓"ನಮ್ಮ ಊರು ನಮಗೆಷ್ಟು ಗೊತ್ತು" ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಹಾಗೂ ಊರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಮಾಹಿತಿಯ ಹಂಚಿಕೆ ✓ಮಕ್ಕಳ ನಡಿಗೆ ಜ್ಞಾನದೆಡೆಗೆ, ಗ್ರಂಥಾಲಯ ನಡಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯೆಡೆಗೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಟ ಆಡುವುದು, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಓದುವುದು, ನಿಧಿ ಶೋಧದ ಮೂಲಕ ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಒಗಟು ಬಿಡಿಸುತ್ತಾ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಓದುವುದು, ಪುಸ್ತಕದ ಒಳಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಪುಸ್ತಕ ಹುಡುಕಿ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ✓ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಒರಿಗಾಮಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಕ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಮಾಡಿದ ಒರಿಗಾಮಿಗಳು, ಕ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಶೀಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಘದ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಗೋಡೆಗೆ ಹಾಕುವುದು ✓ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತಾದ ಕಿರು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ✓ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಭಾರತದೇಶದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳ, ಕರ್ನಾಟಕರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಪಝಲ್ ಆಟದ ಮೂಲಕ, ರಾಜ್ಯದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಚಿತ್ರಣ, ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಭೌಗೋಳಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿ–ಗತಿ, ಕೃಷಿ, ನದಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶೇಷತೆಗಳು, ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಂತ–ಹಂತವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ

	✓ ಜ್ಞಾನ ದೀಪ ಚಿಗುರಿತು – ವಿಷಯ ಹಂಚೋಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ – ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ, ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತಾದ, ಮಕ್ಕಳ ಕತೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳ ಪಝಲ್‌ಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಒಂದು ಪೂರ್ಣಚಿತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಆಟಗಳ ಮೂಲಕ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಕ್ರೀಡೆಗಳಾದ, ಹಗ್ಗ ಜಗ್ಗಾಟ, ಕಬ್ಬಡಿ, ಲಗೋರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಮಕ್ಕಳ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಿ ನಂತರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು, ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆ ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆ ✓ ತಂಡವಾಗಿ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವುದು, ಪುಸ್ತಕ ಓದುವರೀತಿ, ಕಥೆಓದುವುದು, ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು, ಇತರರಿಗೆ ಓದಿದ ಕಥೆ ಅಥವಾ ವಿಷಯದ ಸಾರಾಂಶ ಹೇಳುವುದು, ಗಾದೆ, ಓದಿದ ಕಥೆ/ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ, ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಇತ್ಯಾದಿ ✓ ಮೊಬೈಲ್ ಬಳಕೆಯ ಸಾಧಕ–ಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿತ್ರಸಹಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೊಬೈಲ್ ಬಳಕೆಯ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಗುಂಪುವಾರು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು • **ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾಘಟಕದ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು** 1. ತುರ್ತು, ಸಂಕಷ್ಟ, ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗಲಭೆಗಳಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸಲು ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯಿಂದ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು 2. ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು: i. ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಾದರೂ ಮಹಿಳೆ ಇರಬೇಕು ii. ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥೂಲ ಮಾಹಿತಿ, ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿರುವಂತಹ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚಕರು ಒಬ್ಬರಿರಬೇಕು

THE CONCERNED FOR WORKING CHILDREN FOUR DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN

	iii. ಪ್ರಥಮಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ತರಬೇತಿ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ದಾದಿ ಇರಬೇಕು iv. ಪ್ರಥಮಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥೂಲ ಮಾಹಿತಿಯ ತರಬೇತಿಯಿರುವ ಒಬ್ಬರು ವಾಹನ ಚಾಲಕರು **ವಿ.ಸೂ:** ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡಕ್ಕೆ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಎಲ್ಲರೂ ಪೋಲಿಸ್ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತಪಾಸಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕು 3. ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು: i. ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ವ್ಯಾನ್ (ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾತಂಡದ ವಾಹನ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ವಾಹನವನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು) ii. ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕ್ಯಾಮರಾ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಒಂದು ಮೊಬೈಲ್ iii. ಪೋಲಿಸ್, ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ದಳ ಹೀಗೆ ತುರ್ತು ಸೇವೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು iv. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು 4. ಜೀತ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಗಣೆ ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದ ತೀವ್ರ ತರ ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಹೊರತಂದಿರುವುದನ್ನು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇದನ್ನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ತನಿಖೆಯಾದ ನಂತರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಳಜಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಆಘಾತವಾಗದಂತೆ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡವು ಮಕ್ಕಳ ಗೌರವ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿತನವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಬೇಕು

	5. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬವೇ ಅಂತಹ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕು 6. ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡವು ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಪಡೆಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಘಟನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡವು ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಮರುಕಳಿಸದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನಿಯಮಾವಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ / ಸೂಚನೆಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ನೀಡಬೇಕು 7. ಉಚಿತಕರೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಸಹಾಯವಾಣಿ, ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡದ ನೋಡಲ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವಂತಹ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಮಕ್ಕಳ ಮಿತ್ರರು, ಮಹಿಳಾ ಮಿತ್ರರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು 8. ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕ ದಳ, ಪೋಲಿಸ್, ಸ್ಥಳೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮಿತ್ರರು, ಮಹಿಳಾ ಮಿತ್ರರು ಮುಂತಾದ ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು 9. ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಅಪರಾಧಗಳಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡವು ಸೂಕ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಮಾಹಿತಿ ವರದಿ ದಾಖಲಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು • **ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿಯ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು** 1. 24 ಗಂಟೆ ಉಚಿತಕರೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಸಹಾಯವಾಣಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾದೊಡ್ಡವರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಈ ಸಹಾಯವಾಣಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು: a. ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿತುರ್ತು ಸಹಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು b. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು – ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಒಡಂಬಡಿಕೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿ, ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿ, ಪೋಕ್ಸೋ ಕಾಯಿದೆ – 2012, ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯಿದೆಗಳು, ಜೀವವಿಮೆ, ಅಪಘಾತ ವಿಮೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಗಳು ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ

	c. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರುಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಬೇಕು d. ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಹಕಾರ ಪಡೆಯಬೇಕು e. ತಜ್ಞರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು 2. ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ಈ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಬೇಕು 3. ಈ ಸಹಾಯವಾಣಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ 1997ರಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. https://www.concernedforworkingchildren.org/wp-content/uploads/UdupiDistrictChildRightsProtectionProtocol2018_Kannada.pdf

4. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು:

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ	ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ
ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು	ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು, ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ದಿನನಿತ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಇವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರನ್ನು (ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇತ್ಯಾದಿ) ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹಾಗು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಅವರು ಮುಂದಾಗಬೇಕು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ / ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗು ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ, ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು		ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕುರಿತು ಮಧ್ಯಾವಧಿ ಮತ್ತು ಅವಧಿಯ ಅಂತ್ಯದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೌಲ್ಯಮಾಪಕರು ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು

	ವಿಶೇಷ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆ: ಕಾನೂನು ಸಲಹೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ (ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ) ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಧಾರಿತ ಆಪ್ತಸಮಾಲೋಚನೆ – ಇವುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಇವರುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಬೇಕು	ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೆ, ನಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು	ಹದಿಹರೆಯದವರು, ಸಮುದಾಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗು ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿರುವ ವಿಷಯ ತಜ್ಞರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯ ಕುರಿತು ಯೋಜನೆಗಳು / ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು

THE CONCERNED FOR Working Children
FOUR DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

ಉಪಕರಣಗಳು ಹಾಗು ಇತರ ಅಗತ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (ಉದಾ. ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಪರಿಕರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ)	ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಂಗವಿಕಲರು, ದುರ್ಬಲ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಗತ್ಯ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಲಕರಣೆಗಳು (ಉದಾ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು, ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾಹನ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಪೌಷ್ಠಿಕಾಂಶ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಆಟಗಳು, ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನಗದು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಿಯವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ಅಗತ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕು	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ಗಳ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಹಾಗು ಮಾದರಿಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರತಿ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಿ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಬೇಕು	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸುವ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು

THE CONCERNED FOR Working Children FOUR DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

ಇತರೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸಬೇಕು	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಹಾಗು ಅದನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪಟ್ಟಿಯು ಪಂಚಾಯತ್ ನಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದವರೆಗಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರದ	ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು – ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ – ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನ್ವಯವಾಗುವಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕು. ಹದಿಹರೆಯದವರು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು, ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದ ತಜ್ಞರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ, ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಈ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

		ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವುಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು	ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹದಿಹರೆಯದವರು, ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದ ತಜ್ಞರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಸಂಭಾವ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು ಸಂಬಂಧಿತ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗು ಅವುಗಳ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಒದಗಿಸಬೇಕು
ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು, ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು	ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ	ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯವು ಹಣಕಾಸಿನ ಬಜೆಟ್ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

	ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮತ್ತು ನಡೆಸಲು ಹಣಕಾಸಿನ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್‌ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ನಿಧಿಯ ಬಜೆಟ್‌ನಿಂದ ಹಂಚಿಕೆಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್‌ಗಳು, ದತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು, ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಜೆಟ್ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಂಡಿಸಬೇಕು	ಆರ್ಥಿಕ ಬಹುಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು	ಹದಿಹರೆಯದವರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬಜೆಟ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಬೇಕು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

THE CONCERNED FOR Working Children
FOUR DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN

5. ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಮನ್ವಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೂಪು-ರೇಷೆಗಳು

ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆಯ ಹಂತದಿಂದ ಅದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಿಂದ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಮನ್ವಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಸಮನ್ವಯತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಳಕಂಡ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

1. ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪ್ರಮುಖ ಜವಾಬ್ದಾರರು, ಅವರ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೇನು ಹಾಗೂ ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಳು ಹದಿಹರೆಯದವರ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಉತ್ತರದಾಯಿಗಳು
2. ಈಗಾಗಲೇ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಯಿದೆ, ನೀತಿ, ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ
3. ಹದಿಹರೆಯದವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಪುನರಾವಲೋಕನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗಿದಾರರನ್ನು ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ಯೋಜನೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಮನ್ವಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ 4 ಭಾಗಿದಾರರ ಪಾತ್ರ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಗಣನೀಯವಾದುದು. ಅವು:

- ಪಾಲಕರು
- ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
- ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು
- ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮುದಾಯದ ಇತರರು (ಮಕ್ಕಳು, ಯುವಜನರು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯರು)

➢ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಆಯೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಮಿತಿಗಳು, ಅವರ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು:

- ಈ ಕೆಳಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಹದಿಹರೆಯದವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಆಯೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಯಾ ಇಲಾಖೆ, ಆಯೋಗ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಮಿತಿಗಳ ಅವರ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಅವರವರ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಹದಿಹರೆಯದವರ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು

ಇಲಾಖೆಗಳು	ಆಯೋಗಗಳು	ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಮಿತಿಗಳು
ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ – ಕರ್ನಾಟಕ ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ – ವಿಕಲಚೇತನರು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ	ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗ	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿ
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ – ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ – ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ – ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇಲಾಖೆ – ಪದವಿಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ – ಸಮೂಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ		ಜಿಲ್ಲಾ ಬಾಲನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ
ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಇಲಾಖೆ		ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ
ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ		
ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ		
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ		
ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ		
ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ		
ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ		
ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ		

THE CONCERNED FOR Working Children
FOUR DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN

ಯುವ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತುಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ		
ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ		

➤ **ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ತಳಹದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೂಪಿತವಾದ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ, ಜೀವನೋಪಾಯ, ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ – ಹೀಗೆ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಯಿದೆಗಳು, ನೀತಿಗಳು, ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:**

ಕಾಯಿದೆಗಳು	**ನೀತಿಗಳು**	**ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು**
▪ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆ, 2016 ▪ ಬಾಲನ್ಯಾಯ (ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆ, 2021 ▪ ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ (ಪೋಕ್ಸೋ) ಅಧಿನಿಯಮ, 2012 ▪ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯಿದೆ, 2009 ▪ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಿಷೇದ (ಕರ್ನಾಟಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯಿದೆ, 2016 ▪ ವಿಕಲಾಂಗ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ (RPWD) ಕಾಯಿದೆ, 2016	▪ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿ ▪ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ▪ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿ ▪ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ▪ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ನೀತಿ ▪ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಯುವ ನೀತಿ ▪ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿ (ಉದಾ: ಉಡುಪಿ)	▪ ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, 2018 ▪ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ▪ ಸ್ನೇಹಾ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ▪ ಮಾನಸಿಕ ಚೈತನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ▪ ಆರೋಗ್ಯ ನಂದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ▪ ತಂದೆ/ತಾಯಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ▪ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕೇರ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ▪ ಉಜ್ವಲ ಯೋಜನೆ ▪ ಪ.ಜಾ/ಪ.ಪಂ.ಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳು

THE CONCERNED FOR Working Children FOUR DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

▪ ಅಪ್ರೆಂಟಿಸ್‌ಷಿಪ್ ಕಾಯಿದೆ ▪ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯಿದೆ, 2017, ಭಾರತ: ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಹದಿಹರೆಯದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ▪ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಕಾಯಿದೆ, 1993 ▪ ಅನೈತಿಕ ಸಂಚಾರ ತಡೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆ, 2006		

➢ **ಹದಿಹರೆಯದವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಪುನರಾವಲೋಕನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು:**

ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವುವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ, ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಹದಿಹರೆಯದವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಷಯವಾರು ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲದೇ, ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಸಮನ್ವಯತೆಯಿಂದ ನಿಯಮಿತ ಅವಧಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳ ಸಕ್ರೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಯೋಜನೆ, ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್	**ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್**	**ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್**	**ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ**
ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಭೆ (ಕೆ.ಡಿ.ಪಿ.ಸಭೆ)	ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಭೆ (ಕೆ.ಡಿ.ಪಿ.ಸಭೆ)	ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಭೆ (ಕೆ.ಡಿ.ಪಿ.ಸಭೆ)	ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆ (ICPS Society)
ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಮಿತಿ	ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಮಿತಿ	ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಮಿತಿ	
ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ	ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ	ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ	

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ	ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ	ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ	
ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಣೆ ತಡೆ ಸಮಿತಿ	ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಣೆ ತಡೆ ಸಮಿತಿ	ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಣೆ ತಡೆ ಸಮಿತಿ	
ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಪಡೆ ಸಮಿತಿ			
ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾರ್ಯಪಡೆ	ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾರ್ಯಪಡೆ		
ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಮಿತಿ	ತಾಲೂಕು ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ	ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ	ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ (ಕೆ.ಎಸ್.ಡಿ.ಪಿ.ಡಿ.ಸಿ.)
ಮಕ್ಕಳ ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ			

ಸಮನ್ವಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು:

ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆಯ ಹಂತದಿಂದ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದವರೆಗೆ ಆಗಬೇಕಾದ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಮನ್ವಯತೆಯಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು

ಕ್ರಿಯೆಗಳು	**ಜವಾಬ್ದಾರಿ**	**ಮುಖ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರರು**			
		ಗ್ರಾ.ಪಂ	**ತಾಲೂಕು**	**ಜಿಲ್ಲೆ**	**ರಾಜ್ಯ**

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು	• ಹದಿಹರೆಯದವರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (ವಿಭಾಗ 1ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)	**ಗ್ರಾಮೀಣ:** ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್ ಅವರು **ಸಂಜೀವಿನಿ ಸಂಘದ ಎಂ.ಬಿ.ಕೆ. (ಮುಖ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಬರಹಗಾರರು) ಮತ್ತು ಎಲ್.ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. (ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ) ಯವರ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಸಹಯೋಗ:** ಪಿ.ಡಿ.ಒ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. ಯವರ **ನಗರ:** ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, **ಸಹಯೋಗ:** ಸಿ.ಒ. ಪುರಸಭೆ/ಪಪಂ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.	ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ತಾಪಂ ಇ.ಒ, ತಹಶಿಲ್ದಾರ್, ಬಿ.ಇ.ಒ,	ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, **ಸಹಯೋಗ:** ಸಿ.ಇ.ಒ, ಜಿ.ಪಂ. ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ	ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ.ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ –ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ
'ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳ' ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರ	• ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (ವಿಭಾಗ 2ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)				
ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆಗೆ, ಹಾಗೂ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಸಕ್ರೀಯವಾಗಿ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳು	• ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (ವಿಭಾಗ 2ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)				
ಹದಿಹರೆಯದವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆ	• ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ರಚನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (ವಿಭಾಗ 2ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)				

ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆ	• ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (ವಿಭಾಗ 3 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ) **ಇವಲ್ಲದೇ,** • ಹದಿಹರೆಯದವರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ, ಜೀವನೋಪಾಯ, ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ – ಹೀಗೆ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕ್ಲಬ್ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ನಿಯತಕಾಲಿಕ (ವಾರ್ಷಿಕ, ಅರ್ಧ ವಾರ್ಷಿಕ, ಮಾಸಿಕ) ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು • ಅಲ್ಲದೇ, ಹದಿಹರೆಯದವರ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿ,	**ಗ್ರಾಮೀಣ:** ಪಿ.ಡಿ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. ಪಿ.ಹೆಚ್.ಸಿ. ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ **ನಗರ:** ಸಿ.ಒ. ಪುರಸಭೆ/ಪಪಂ, **ಸಹಯೋಗ:** ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.	ತಾಪಂ ಇ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ತಹಶಿಲ್ದಾರ್, ಬಿ.ಇ.ಒ, ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಒ, ತಾಲೂಕುಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ	ಸಿ.ಇ.ಒ, ಜಿ.ಪಂ. **ಸಹಯೋಗ:** ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ – ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಜಿಲ್ಲಾಸ್ಪತ್ರೆಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ	ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ. ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ –ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ

	ಕೌಶಲ್ಯ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ0 ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು • ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಸಕ್ರೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು				
ತಯಾರಿಸಿದ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ವಾಗುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ ವಹಿಸುವುದು	• ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (ವಿಭಾಗ 3 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ) • ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ವಿವಿಧ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಪೂರೈಕೆ (ಮಾನವ, ಭೌತಿಕ, ಹಣಕಾಸು,) (ವಿಭಾಗ 4 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ) • ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ • ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಪೂರಕಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು	**ಗ್ರಾಮೀಣ:** ಪಿ.ಡಿ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. **ನಗರ:** ಸಿ.ಒ. ಪುರಸಭೆ/ಪಪಂ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.	ತಾಪಂ ಇ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಒ, ತಹಶಿಲ್ದಾರ್, ಬಿ.ಇ.ಒ,	**ಸಿ.ಇ.ಒ, ಜಿ.ಪಂ.** **ಸಹಯೋಗ:** ಡಿ.ಡಿ. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ	ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ.ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ –ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ, ರೂಪಿತ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಿಗದಿತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದು	• ಆಯಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಪಾಲಕರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರು, ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘ–ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿರಚಿಸುವುದು • ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕುರಿತಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು, ಅಗತ್ಯ ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದು • ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಸಕ್ರೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	**ಗ್ರಾಮೀಣ:** ಪಿ.ಡಿ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. **ನಗರ:** ಸಿ.ಒ. ಪುರಸಭೆ/ಪಪಂ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.	ತಾಪಂ ಇ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಒ, ತಹಶೀಲ್ದಾರ್, ಬಿ.ಇ.ಒ	ಸಿ.ಇ.ಒ, ಜಿ.ಪಂ. **ಸಹಯೋಗ:** ಡಿ.ಡಿ. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ	ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ.ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ –ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ, ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಅವಲೋಕನ, ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಸ್ ಕರೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು	• ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (ವಿಭಾಗ 3 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ) • ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅವಲೋಕನ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು • ಅವಲೋಕನದ ವರದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು • ಅವಲೋಕನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಸಕ್ರೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು • ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಪ್ರದೇಶವಾರು ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ಹದಿಹರೆಯದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅಗತ್ಯ	**ಗ್ರಾಮೀಣ:** ಪಿ.ಡಿ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. **ನಗರ:** ಸಿ.ಒ. ಪುರಸಭೆ/ಪಪಂ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.	ತಾಪಂ ಇ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಒ, ತಹಶಿಲ್ದಾರ್, ಬಿ.ಇ.ಒ	ಸಿ.ಇ.ಒ, ಜಿ.ಪಂ. **ಸಹಯೋಗ:** ಡಿ.ಡಿ. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ	ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ.ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ –ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ

	ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು				
ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ದಾಖಲಾತಿ, ತಕ್ಷಣವೇ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು, ಅಗತ್ಯಅನುಸರಣೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಪಂದನೆ/ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ	• ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ, ಚಟುವಟಿಕೆ, ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಇತ್ಯಾದಿ ಕೇಳಿ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಹಾಗೂ ಅವರು ಎತ್ತಿದಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು	**ಗ್ರಾಮೀಣ:** • **ಪ್ರದೇಶವಾರು ಆಯಾ ಕ್ಲಬ್ ಹಂತದಲ್ಲಿ** ಸಂಜೀವಿನಿ ಸಂಘದ ಎಲ್.ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. (ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ) • **ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ**ಸಂಜೀವಿನಿ ಸಂಘದ ಎಂ.ಬಿ.ಕೆ. (ಮುಖ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಬರಹಗಾರರು) • **ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆಗಿದೆಯೇಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಪರಿಶೀಲನೆ & ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ**	ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ತಾಪಂ ಇ.ಒ, ತಹಶಿಲ್ದಾರ್, ಬಿ.ಇ.ಒ	ಸಿ.ಇ.ಒ, ಜಿ.ಪಂ. **ಸಹಯೋಗ:** ಡಿ.ಡಿ. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ	ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ.ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ –ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ

		ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್ **ಸಹಯೋಗ:** ಪಿ.ಡಿ.ಒ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. **ನಗರ:** ಸಿ.ಒ. ಪುರಸಭೆ/ಪಪಂ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.			
ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ, ದಾಖಲೆ ನಿರ್ವಹಣೆ, ವರದಿ (ಆಫ್‌ಲೈನ್&ಆನ್‌ಲೈನ್)	• ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಹದಿಹರೆಯದವರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವರದಿ (ವಿವರಗಳು, ಭಾವಚಿತ್ರ, ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮುಂದಿನ ಅನುಸರಣೆ) ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರಿಗೆ (ಅಧಿಕಾರಿ, ಇಲಾಖೆ, ಸಮಿತಿ	**ಗ್ರಾಮೀಣ:** ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, **ಸಹಯೋಗ:** ಪಿ.ಡಿ.ಒ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.	ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ತಾಪಂ ಇ.ಒ, ತಹಶಿಲ್ದಾರ್, ಬಿ.ಇ.ಒ	ಸಿ.ಇ.ಒ, ಜಿ.ಪಂ. **ಸಹಯೋಗ:** ಡಿ.ಡಿ. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ	ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ.ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

	ಇತ್ಯಾದಿ) ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವುದು, • ಅಗತ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳ ಮುದ್ರಿತ ಹಾಗೂ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಪ್ರತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು • ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಳಕೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಅಂತರ್ಜಾಲ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕ್ಲಬ್ ಸೇರುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು	**ನಗರ:** ಸಿ.ಒ. ಪುರಸಭೆ/ಪಪಂ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. **ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಕಾರ:** ಆಯಾ ಹಂತದ ಮಾಹಿತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು			–ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ
ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಮಗಳು *(ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್, ಈ ಮೇಲೆ ವಿಭಾಗ 5ರ (ಸಂಖ್ಯೆ-1ರಲ್ಲಿ) ಗುರುತಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ 4 ಭಾಗಿದಾರರಿಗೆ)*	• ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ಅಗತ್ಯತೆ, ಉದ್ದೇಶ, ಗುರಿ, ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳು, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಪಾಲಕರಿಗೆ, ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮುದಾಯದ ಇತರರು (ಮಕ್ಕಳು, ಯುವಜನರು			ಸಿ.ಇ.ಒ, ಜಿ.ಪಂ. **ಸಹಯೋಗ:** ಡಿ.ಡಿ. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ,	ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ. ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

	ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯರು) ಅಗತ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಹದಿಹರೆಯದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವರ ಸಹಕಾರ, ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸೌಕರ್ಯಕಾರಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಯೋಜನೆ			ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ	–ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ
	ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ಅಗತ್ಯತೆ, ಉದ್ದೇಶ, ಗುರಿ, ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸುವುದು, ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ದಾಖಲೆ ನಿರ್ವಹಣೆ, ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆ, ಮಕ್ಕಳು ಎತ್ತಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಶೀಘ್ರ ಸ್ಪಂದನೆ, ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಅನುಸರಣೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ವಿವಿಧ				

THE CONCERNED FOR Working Children
FOUR DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN

	ಹಂತದ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ				
ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಪುರಸ್ಕಾರ	• ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಿಗೆ, • ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಗ್ರಾಪಂ/ತಾಲೂಕು/ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ				
ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ, ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬಜೆಟಿಂಗ್	• 2021 ರಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕುರಿತಂತೆ ಬಜೆಟಿಂಗ್ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸ್ಪಂದನೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆಯಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಜೆಟ್ ತಯಾರಿಸುವುದು	**ಗ್ರಾಮೀಣ:** ಪಿ.ಡಿ.ಒ, **ಸಹಯೋಗ:** ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. **ನಗರ:** ಸಿ.ಒ. ಪುರಸಭೆ/ಪಪಂ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಸುಪರ್‌ವೈಸರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.	ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾ.ಪಂ. ಗಳಿಂದ ಬಂದ ಬಜೆಟ್‌ಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತಾಲೂಕು ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್ ಜೊತೆಗೆ	ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಬಜೆಟ್‌ಗಳ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿಯು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್ ಜೊತೆಗೆ	ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ. ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ –ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ

		ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಕಾರ: ಆಯಾ ಹಂತದ ಮಾಹಿತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು	ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದ: **ತಾಪಂ ಇ.ಒ, ತಹಶಿಲ್ದಾರ್** **ಸಹಯೋಗ:** ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಒ, ಬಿ.ಇ.ಒ ತಾಲೂಕು ಆರೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ	ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು: ಸಿ.ಇ.ಒ, ಜಿ.ಪಂ. **ಸಹಯೋಗ:** ಡಿ.ಡಿ. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ	
ದೂರು ನಿರ್ವಹಣೆ	• ವಿವಿಧ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ				ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ.ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

					–ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ
ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ	• ಆಯಾ ಹಂತದಲ್ಲಿನ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾವುದೇ ನಿಗದಿತ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವವರು	ಗ್ರಾ.ಪಂ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ತಾಪಂ. ಇ.ಒ. ತಹಶಿಲ್ದಾರ್	ತಾ.ಪಂ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸಿ.ಇ.ಒ, ಎ.ಸಿ.	ಜಿಪಂಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ,	ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ.ಡಿ. **ಸಹಯೋಗ:** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ –ಗ್ರಾ.ಅ& ಪಂ.ರಾ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

ಅನುಬಂಧ 1:

ದಿನಾಂಕ: 21–08–2022 ರಂದು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಘದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ಕುರಿತಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅಂಶಗಳು

1) **ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಘ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ?**

- ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು 10 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಸಂಘ ಬೇಕು
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹದಿಹರೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಇದೊಂದು ಮಾದರಿ ಆಗುತ್ತದೆ
- ಪಂಚಾಯತ್ ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗೆ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು

2) **ಹೌದಾದರೆ ಯಾಕೆ? ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ನಡೆಯಬೇಕು?**

- ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ ಸಂಘವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಬಲ ಇರುತ್ತದೆ, ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು
- ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಆಟ ಆಡಲು
- ಹದಿಹರೆಯದವರ ಆಹಾರದ ಮಾಹಿತಿ ಚರ್ಚಿಸಲು, ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು
- ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲು
- ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಇರುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು, ಮಾತನಾಡುವ ಕಲೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು
- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಗುರುತಿಸಲು
- ಹದಿಹರೆಯ ವಯಸ್ಸು ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸದಾ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು
- ಹದಿಹರೆಯ ತರುಣಿಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

- ಮಾನಸಿಕ ತೊಂದರೆಗಳಲ್ಲದೆ ಕಿಶೋರಿಯರಲ್ಲಿ ಶಾರೀರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಲವಾರು ಇರುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮುಟ್ಟಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಋತು ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು
- ದೊಡ್ಡವರಿಂದ ಮಾಡಲುಆಗದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲು
- ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯ ನಮಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು
- ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು
- ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಸೇರಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು
- ನಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಲು
- ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತುಜಾತಿ ಮತವಿಲ್ಲದೆ ಒಟ್ಟು ಸೇರಲು
- ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗದಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು
- ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಶೋಷಣೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಇಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು
- ಸಂಘದಲ್ಲಿ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು, ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು
- ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಹಿತಕರ ಘಟನೆಗಳೆಂದರೆ (ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಕೋಮುಗಲಭೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯ) ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಪ್ರೌಢ, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲು
- ಹದಿಹರೆಯದ ಪ್ರಾಯದ ಮಕ್ಕಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ತಪ್ಪನ್ನುತಿದ್ದಲು ಹಾಗೂ ಉಳಿದವರು ಆ ತಪ್ಪು ಮಾಡದಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯಲು
- ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕೌಶಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು
- ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಮಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲು, ಮತ್ತುಅವರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು
- ಸಂಘ ಮಾಡಲು ಸ್ಥಳದ ಅವಶ್ಯಕತೆಇದೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಊರಿನವರ ಸಹಕಾರ ಕೇಳಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

- ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶವನ್ನು ನೀಡಲು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ತಂಡರಚನೆ ಆಗಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಭೆ ಮಾಡಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು
- 10 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ,ಮುಜುಗರವಿಲ್ಲದೇಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಲು ಸಂಘದ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ
- ದೊಡ್ಡವರ ಸಂಘದ ಜೊತೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಘ ಇದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು, ಅದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಘ ಬೇಕು
- ಅತಿಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿತುಂಬ ವಿಶೇಷ ಬದಲಾವಣೆ ದೈಹಿಕವಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಆಗುವುದರಿಂದಹೊಸ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ, ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದರಿಂದ, ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಅಗತ್ಯಇದೆ, ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕೂಡ ಇದೆ
- ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯವಾಣಿ, ಪೋಲಿಸ್, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ, ಮತ್ತು ಮಾದ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಪೋಷಕರ ಸಹಕಾರ
- ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕ, ಕ್ರೀಡೆ, ನೃತ್ಯ, ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ, ಮಿಮಿಕ್ರಿ, ಛದ್ಮವೇಷ, ಮೊಬೈಲ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮಾಹಿತಿ

3) ಯಾರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಂಘದ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ ಮತ್ತು ಯಾಕೆ?

- 10 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
- ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಪ್ರದೇಶವಾರು ಆಗಿ ಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬದಿಗೊತಲ್ಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
- ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು
- ಎಲ್ಲಾಜಾತಿ,ಧರ್ಮ, ತುಂಬಾ ಬದಿಗೊತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮುದಾಯದ ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ
- ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ

- 10 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂದರೆದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು,ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತುತೃತೀಯ ಲಿಂಗದವರಿಗೆ
- ಈ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಹದಿಹರೆಯದಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ರಕ್ಷಣೆದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಬೇಕು
- ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು, ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲು, ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಮಾನರಾಗಿ ಕಾಣಲು
- ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೊಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು, (ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರು)
- ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಿಶೋರಿಯರ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು
- 10 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹದಿಹರೆಯದವರ ಸಂಘದಅಗತ್ಯತೆಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು, ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಮುಜುಗರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲು ವೇದಿಕೆ ಬೇಕು
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಪ್ರೌಢ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಘ ಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಂಘ ಬೇಕು
- ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್, ಆಟೋ ಚಾಲಕರಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ಆಗುವ ಕಿರುಕುಳ, ಮೊಬೈಲ್ ಅಂಗಡಿ, ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡನ್ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ಮೇಲ್ ಮಾಡುವವರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಘದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ

4) ಅತಿ ಅಗತ್ಯ ಇರುವವರಿಗೆ ಸಂಘದ ಪ್ರಯೋಜನ ಬೇಕಾದರೆ ಏನೇನು ಸವಾಲುಗಳಿವೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

- ಸಂಘ ಕಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಕ್ಲಬ್ ಮಾಡಲು ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡವರ ಸಹಕಾರದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ, ಅದು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಜನರೇ ಆಗಿರಬೇಕು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

- ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟ, ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳ ಸವಾಲುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಆ ಸವಾಲು ಎದುರಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳ ಒಕ್ಕೂಟ್ಟವನ್ನು ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಿಂದದೇಶದ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಹದಿಯಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಬೇಕು
- ಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ಸಮಯದ ಸವಾಲುಗಳು, ವಿವಿಧ ಅಡೆತಡೆಗಳಿರಬಹುದು, ಆಸಕ್ತಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು
- ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸ್ಪಂದನೆ ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು
- ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಿಗುವಂತಾಗಬೇಕು
- ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು ಕ್ಲಬ್‌ಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡದಿರುವುದು
- ಅಗತ್ಯ ಇರುವವರಿಗೆ ಸಂಘದ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಹದಿಹರೆಯದ ಗುಂಪನ್ನುಮ ರಚಿಸಬೇಕು, ಮಾಹಿತಿ ಕಲೆ ಹಾಕಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು
- ಗೌಪ್ಯವಾಗಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಕೆ ಇದೆ ಹಾಗೂ ಧೈರ್ಯದ ಸವಾಲುಗಳಿವೆ
- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಜಿಕೆ, ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ, ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಾಡಲು ಅಂಜಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ
- ರಾಜಕೀಯ, ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ ಸಂಘದ ಹೆಸರನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು (ಜಾತಿ, ರಾಜಕೀಯ ಘನತೆ ಇತ್ಯಾದಿ)

5) ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಮಾಡಬೇಕು, ಏನು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಬೇಕು?

- ಲೈಂಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮತ್ತು ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ, ಪೌಷ್ಠಿಕ ಅಂಶಗಳ ಆಹಾರ ನೀಡುವಿಕೆ, ಜೀವನ ಮಟ್ಟದ ಸುಧಾರಣೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು
- ಬದುಕುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಲಿಕೆಯ ತರಬೇತಿ ಬೇಕು
- ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಹಿತಿ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಭಾಗ II

- 13 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷದ ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು
- ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು
- ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ವಿವಿಧ ಮಾಹಿತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ
- ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಬೇಕು
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟರ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬಹುದು
- ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿರುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ
- ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿಪತ್ರರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ನಾಟಕ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಡು ಮತ್ತು ನೃತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಿಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು
- ಪೋಸ್ಕೋ ಕಾಯಿದೆಯ ಮಾಹಿತಿ, ನಾಟಕ, ವಾಟ್ಸಪ್, ಮಕ್ಕಳ ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಹಿತಿ
- ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ
- ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಮುಖಾಂತರ
- ಸ್ಥಳೀಯ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದು
- ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವುದು (ಮೀಟಿಂಗ್), ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾಹಿತಿ ಶಿಬಿರ ಕಾರ್ಯಗಾರ ನಡೆಸುವುದು, ಪೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರಿಸುವುದು, ಬೀದಿ ನಾಟಕದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದು

THE CONCERNED FOR Working Children FOUR DECADES IN PARTNERSHIP WITH CHILDREN